

Kormányzó Urunk 20 éves országlásához.

Minél nagyobb a hideg, annál közelebb húzódik a tűzhöz a pásztor.

Minél mélyebb az éjszaka vak-homálya, annál jobban felfigyel a messzetávoból feléje intő fény felé botorkálása közben az éj vándora.

Nagy dermedések, nagy és alig tapasztalt hidegek ülik meg a magyar tájakat is. Nemcsak a nagy természet életében, amely a kicsiny kunyhóktól a legnagyobb palotákig mindent és mindenkit karjaiba dermeszt, hanem nemzetünk életében is.

A kriptának szánt Trianon le-
vegője mindegyre dermesztőbb,
mindegyre nehezebb, mindegyre el-
viselhetetlenebbé válik. Innen is,
tul is a gunyhatárokon. Sorsfordu-
lóhoz vagyunk érkezében és ennek
bizonytalansága nehezedik rá a föld
népére, a műhelyek, gyárak mun-
kásaira, a nép sorsának intézőire
egyaránt.

Sűrű köd lepi el a látóhatárt.
Merre vezessen a magyar ut, mely
irányba tegyük az elkövetkező lé-
pést, merre tartsunk a reánk bi-
zottakkal együtt — vajh — hol a
bölcs, aki minderre választ tudna
adni?

És ebben a dermedt éjsza-
kában lobban fel a fény minden
magyar előtt, és gyul ki egy pász-
tortűz, amely a maga közelébe
hivogat.

Messze világító sugarainál egy
fenkőlt arc bontakozik ki előttünk,
egy nemes egyéniség körvonalai raj-
zolódnak elénk.

A magyar rónák ölen, az
ezüsthabjait jégpáncél alá rejtő, ka-
nyargó Duna partján kiemelkedő

Buda ősi várának falai mögött elő-
csillan a mai magyarok vezérő
Csillagának sugárfénye, amely im-
már 2 évtizeden át árasztja el
életszajszó melegséggel a cson-
kahon népét és minden szenvedést
elviselni tudó erővel és remény-
séggel a határon túlmaradtakat.

A mai magyarok vezérő Csil-
laga, vitéz Horthy Miklós kormány-
zó nagyurunk lelke sugárzik bele
a magyarok szívébe e héten külön,
abból az alkalomból, hogy immár
— Isten kegyelméből — 20 esz-
tendeje állhat népének élén s a
mostani, — talán a legsúlyosabb
napokban is az ő kezébe tétetett
le megmaradásunk, jövőendő boldo-
gulásunk és nemzeti reménysége-
ink megvalósulásának sorsa.

Sorsunk dermedt éjszakájá-
ban az ő általa ápoltt s máig is
fenn lobogó, népünk számára
utirányt mutató pásztortűz köze-
lébe húzódik most a nógrádi he-
gyek és halmok közé ékelődött
serege a vas, a szén és az üveg
itt a karancs alatt élő népének is.

A bányák mélyén, a hallgatag
csend felverő patronrobbanások
közben, a zugó, zakatoló gépek
zajában, a susterő ezerfokos tüvéglé
mellett egy-egy gondolat ébred,
egy-egy virágszála a halás honfi
érzésnek nyílik ki a lelkek mélyén,
amik mindenike koszoruba fonódni
kívánczik, hogy körülövezze nagy-
urunkat, vitéz Horthy Miklóst.

Aki átvezette népünket a Vö-
rös tengeren, a pusztában magára
maradt népet elvezette az igaz Is-
ten utjaira minden Őerte imádkozó
felekezeten, s az Istenbe vetett hit
erejével kenyeret varázsolt elő a

trianoni pusztaságban elveszésre
ítelt népnek, a sirboltfalnak szánt
kövekből éltető vizeket fakasztott
s a halálra ítélt nemzet ereibe új
pezszt árasztva, az ősi virtusok
megmunkálására nyitott áldott al-
kalmakat az új életformák között
és mindezen felül elvezette népét
az Igéret földjének egyik részébe is.

Mindezek 9 millió magyarnak
jelentettek naponként asztalára ke-
rülő kenyeret, mezitelenséget el-
fedő ruhát, békességes otthont,
nyugodt munkalehetőséget és a
boldogulás útját.

Hogyne ébredne hála Iránta,
a magyarok vezérő Csillaga iránt,
amikor most országlásának harma-
dik évtizede kezdődik. — Hiszen
ha ismer a történelem népet, amely
hálás tudott lenni az iránt, aki
hozzá jó volt, úgy a magyar az el-
sők között áll ezek sorában is.

Ehhez a néphez tartozik a ma-
gyar munkás, aki ezeken a ka-
rancsalatti tájakon vivja a maga ne-

hez életharcát az égő kővel, a
sziklával, a vassal és a tűzzel, hogy
belőlük kenyeret sajtoljon ki. En-
nek a népleleknek a hálájával hu-
zódunk a Buda várától felénk csil-
logó pásztortűz közelébe, a ma-
gyar éjszaka homályát áttörő tisztá,
ősi magyar léleklény körébe.

És még a sorsunk felett örkö-
dő gondviselés felé áhítatos ma-
gasztalás és hálaimádság száll a
Nevére, amelyben nekünk szaba-
dulás adatott — addig s egyben
szent elkötelezés ígérete keresi fel
innen is Buda ösvárában kormány-
zó Nagyurunkat: népére itt is szá-
mithat, miránk is nyugodtan tá-
maszkodhatik, a szív itt is feléje
dobog — akkor is, ha oly sokféle
elnyomtatásban, nehéz rabbilincs-
ben élő magyarok megváltásának
eszközéül Őt akarja és fogja fel-
használni velünk együtt a sorsun-
kat intéző Gondviselés!

Dr. Cs. L.

Jövőmentés.

Minden nemzet jövője a gyermek.
A nemzetek versenyében azok a népek
érvényesülhetnek elsősorban, amelyek
számbeli és értékelileg erősebbek. A
magyarság sok-sok vérvesztése évez-
redes történelme során, sajnos igen ké-
sőn, csak a háboru előtti években terelte
a nagyobb figyelmet a gyermekvédelem
felé. Ezután épült ki nálunk a komoly
anya- és csecsemővédelem, amelynek fon-
tos munkáját társadalmi szervezetre, az
Országos Stefánia Szövetségre bízta. Er-
ről a nemzet- és jövőmentő munkásságról
számol be most az a kis könyv, amelyet
Keller Lajos, a szövetség kiűző igazga-
tója írt. Megemlíti, hogy a világháboru
második évében több mint 82.000 re-
csökkent nálunk a születések száma,
amely az előző év 342 ezrelékes szüle-
tési arányszámáról 236 ezrelékre való csök-

kenést jelentett. A háboru természetes
következményének felfogható népesedési
veszedelmet súlyosan fokozta a nagyará-
nyu csecsemőhalálozás, amely a háboru
megelőző években 20 százalék körül
mozgott. Ez tette sürögőssé a csecsemő-
védelem kiépítését. 1915-ben Apponyi
Albert gróf elnöklésével alakult meg a
Stefánia Szövetség, a nagyarányú cse-
csemőhalálozás leűzésére.

A tudományos kutatások állapítot-
ták meg, hogy nálunk a csecsemőhalálo-
zásnak voltaképpen nem annyira a sze-
gényesség az oka, hanem elsősorban a tu-
datlanság, a babona és némely rossz szo-
kások, s legfőképpen az a körülmény,
hogy a magyar anyák nem tudják helye-
sen gondozni, ápolni csecsemőjüket. Ezért
pusztult el minden száz élve született
csecsemő közül husz, mielőtt első élet-

Szent László, IV. Béla és Mátyás király Salgótarján vidékén.

(Folytatás.)

„Régi írásokban olvasom” — foly-
tatja Szentmihályi — „és sok esztendő-
nek folyásával lett régi emlékezetekből
írhatom, hogy *Tóth Vereb*, vagyis *Vere-
bélyi-pusztán*, erdők között, e szent ki-
rály jár vala és az ő tsudatételének tu-
lajdonítottatik az a forrás, mely a szent
Kúton fellyül 700 egynébány lépésnyire,
közsziklából három helyen kifolyik.”

„Ha talán ez iránt kételkedel, kérd
meg eleidet, és meg mondják néked.
(Deut. 32. v. 7.) Kik főképpen békessé-
ges időkben oda ajtatossággal esztendő-
ként, mint szűz Mária tiszteletét, mint
pedig szent László Király járásának és a
sz. Kútnak emlékezetét fenn tartván, haj-
danában és mostan is szoktak járulni.”
(Bővebben lásd: 1) *Sz. Mihályi Mihály*:
Folyó vizzé nevelkedett kis kut, szaz
Mátraverebélyi... Sz. Kútnak eredet-
éről... stb. Pesten, 1977., 2) *Chinorányi
Éde*: Mátraverebélyi Szentkút Kegyhely
története. Szentkút, 1931., 3) *P. Zadravecz
István*: Mátraverebély Szentkút... stb.
Szentkút, 1934.)

Mint már említettem, a jövő évben,
1941 április 12-én lesz 700 éve annak,
hogy a sajjamelléki, másként mohi vagy
mohi csatában, amely Magyarország leg-

véresebb és legvégzetesebb döntő csatái
közé tartozott, — a Batu khán és Szu-
butáj vezérlette mongolok tönkre verték IV.
Béla királyunk (1235—70) főhadát és
pedig 1241 április 12-én.

A hazánkra annyira végzetes és
szörnyű időskléből IV. Béla csak kevés
bivével tudott elmenekülni és pedig a
borsodi Bikk-hegységen át Gömörbe, on-
nan pedig Nógrád megyébe. Kétségtel-
en a rendes utak messzire való kikerü-
lésével, a még ma is jórészt erdős térsze-
nen keresztül tudott csak nagynehezen
menekülni, bár utvonalt pontosabban
nem ismerjük. Állítólag a borsodmegyei
Járdánháza község határában is megpi-
hent. A község lakosai e pihenőhelyet
kőoszloppal jeölték meg (v. ő. Révai N.
Lex. X. Bp. 1914. 799.), amelyet dicsé-
retreméltó kegyelettel ma is gondoznak.

Járdánháza felől, bizonyára a Med-
ves rengetegein és Somoskőn át juh-
tott fel a *Karancshegyre*, ahol ismét meg-
pihentetett; talán éppen a ma is meglevő,
de akkor még sokkal epebb kelta-föld-
sáncok védelmében. Ezt én a lapujtől
néphagyományból szinte bizonyosra ve-
szem, amely ugyanis a Karancs-kápolna
építését és a Margit-forrásnak maig fenn-
álló elnevezését, evvel hozza kapcsolatba.
Ez annál is inkább valószínű, mert hi-
szen történelmi tény, hogy a királynak
további menekülési útvonala is Nógrád,
Hont, Bars vármegyék északi erdős ré-
szein át vezetett Nyitrára, majd Pozsony
is utba ejtve, Ausztrián át a Balatontól
délre eső Segesdre, 1241 május 18-án

Zágrábba, majd a tengerpartra. *Dr.
Wertner Mór*: IV. Béla király története
c. könyvében (Temesvár 1893) alig mond
valamit is (p. 71—73, 75) a menekülés
utvonalaról! *Hóman Bálint* szerint (Ma-
gyar történet. Bpest. 1935, I köt p. 547.)
a Sajó mentén lovagoltak Gömör-megyé-
be; innét a Rima és Ipoly völgyén ke-
resztül Nyitra várába menekültek. Mind-
ez persze nem zárja ki IV. Béla karancs-
hegyi pihenőjét, sőt még jobban valószí-
nősíti!

A salgótarján-vidéki néphit szerint
tehát ennek a szerencsés menekülésnek
emlékeztére (!) emelték, éppen IV. Béla
leánya, *Boldog Margit* tiszteletére a keletre
néző, román izlésű és alapjaiban, félkör-
ives apsisában még ma is meglevő, majd
1934-ben restaurált kápolnát, melyhez bu-
csuk alkalmával ma is seregestül tódul a
környé hívd népe. Érdekes jeenség és alig-
ha csak pusztán a véletlen dolga, az is
hogy a kápolna körül talált középkori
régipénz-leletek legrégibbe eddigéle ép-
pen IV. Béla királynak egy kisézűst, u.n.
bracteata-veretel Evvel bizonyítottnak ve-
szem e hely IV. Béla korabeli látogatott-
ságát, a román izlésben épült kápolná-
jával pedig éppen IV. Béla idejét, mert
a román izlésű templomok építését csak
a tatárjárásig vihetjük. A szörnyű pusztu-
lás után a második honalapítás új épít-
kezéssel már mind a csúcsives — (gót) —
stílusban történtek!

IV. Béla csodálatos megmenekülé-
sének és karancshegyi pihenésének em-
lékét — a három szent (boldog) leánya-

ével együtt — a 700 éves fordulón a
Karancskápolnában és a tervezett Szt.
István-menedékházban is meg kell majd
méltóan örököteni!

Végül a mai napon, 1940 febr. 23-án
van 500 éves fordulója annak, hogy a
magyar királyok díszes sorozatában is az
egyik legfényesebben tündöklő csillag,
Mátyás király, az igazságos, megszületett.
És pedig Kolozsvárott 1440 február 23-án,
az óvár egyik ma is álló házában, me-
lyet utólag az eredeti csúcsives izlésben
szépen restauráltak és a budai Mátyás-
templom tetőzetéhez hasonló, színes cse-
repekkel fedtek be, majd a nagy király
emléktáblájával is elláttak. Utóbbi az
oláhok nem régen el akarták pusztítani,
de mégis megkegyelmeztek neki; talán
éppen az „oláh-származás” (?) miatt,
amely elmélet különben egyike az oláh
történelemhamisítások legz e b b virága-
inak!

A Hunyadi család származása min-
den magyart kell, hogy érdekeljen, de
legfőképpen mégis Salgótarján vidékét
érdeklí! Az évszázadok óta sokat vita-
zott kérdésnek nagy irodalma van és
legalább tízfélé teoriája. Egy Szentkúton
és Salgótarjánban is lakott, tudós feren-
ces: *Fráter Lénárd* több kiváló érteke-
zésben megállapítja és adatokkal is alá-
támasztja, — a Hunyadi-kérdés mai állásá-
nak összefoglalása után, — a *Vereb-Ha-
nyadi* leszármazást. (V. ő: Hunyadi János
eredete. Theologia, 1935. évi II. kötet,
2. szám, 15 oldal, és: Hunyadi magyar

évét elérhette volna, holott a nyugati államokban a csecsemőhalálozás már akkor csak 10, az északi államokban pedig 7-8 százalék volt.

Az állami gyermekvédelem megszervezését elrendelő törvényeivel az ország a külföld előtt járt s a szövetség megalapításával követte a külföldi példát az anya- és csecsemővédelem terén is. Az első eredmények hatására 1917-ben a kormány állami feladatnak mondotta ki az anya- és csecsemővédelem munkáját, de ezt továbbra is a kitűnően bevált társadalmi szervezetre bízta, mert a társadalom együttműködését, a szeretet tényezőjét ebben a munkában nélkülözni nem lehet.

A jövőmentés negyedszázados munkájának kellő értékelésére mindazoknak, akiket illet, el kell olvasni ezt a könyvet, amelyben a kitűnő szakember ismerteti azokat a küzdelmeket, amelyeknek árán a szövetség a mai eredményekhez eljutott. A munkát az összeomlás derékbatörte s utána bizony nehéz volt a talpraállítás. De mégis sikerült s a nemzeti

ujjászületés éveiben a szövetség munkája egyre nagyobb eredmények felmutatásával fejlődött. Egyre több és több védőintézetet állítottak fel és mind nagyobb területeket vontak be az anya- és csecsemővédelembe. A lelkes munka eredményei mutatkoztak a csecsemőhalálozás állandó csökkenésében. A forradalmak után még mindig 20 százalék körül mozgó csecsemőhalálozás 1938-ban már 13-3 százalékra csökkent általánosságban. Ezek az arányszámok még talán nem mutatnak nagy eredményt, de ha tudjuk, hogy ezek mögött a csecsemők tizezrei sorakoznak és hogy százezer csecsemőt sikerült a szövetség nagyszerű munkájával a nemzetnek megmenteni, akkor látjuk a nemzet jövője szempontjából e munka nagy jelentőségét és fontosságát. Igazolja ezt a három éven felüli gyermekek halálozási statisztikája is, amely 1924-től kezdve csökkenést mutat. Még jobban szembe tűnik a munka jelentősége, ha a beszervezett és a be nem szervezett területek halálozási arányát hasonlítjuk össze. 1937-ben a be nem szervezett területeken 14,8 százalék volt a csecsemőhalálozás, míg a beszervezett területeken csak 12,5 százalék. Ezek az adatok is bizonyítják, milyen jelentőségű és hasznos népesedés szempontjából az intézményes, a szakmunka értékes fegyvereivel kiépített anya- és csecsemővédelem. Ezidő szerint mintegy ötmillió lélekszáma terjed ki a szervezet munkája. A kitűnő szerző ezzel fejezi be ismertetését: Szent meggyőződése, ha e munkát az ország minden lakosára kiterjesztjük, csecsemőhalálozásunkat le tudjuk szorítani a nyugati államok színvonalára és ezzel sokszázezer, ma még pusztulásra ítélt életet tudunk a magyarság gyarapodására megmenteni.

A légoltalmi szervezkedés

már évek óta élénken foglalkoztatja a polgári lakosságot. A propaganda-előadásoknak és szaktanfolyamoknak sorozatai végül is meggyőzték, hogy a modern, légi háborúk réme szinte kényszerítőleg nehezedik a mai kor társadalmára és semmi oly felkészülés sem fölösleges, amely a szervezethez és a megelőzés békés eszközeivel leszálítja, csökkenti, vagy egészen el is hátrítja a kegyetlen és irgalmatlan légi támadások okozta borzalmakat.

Megnyugvással vettük tudomásul, hogy az illetékes és gondos hatóságok ebben a munkában teljes irammal siettek a lakosság segítségére és a Légoltalmi Ligát támogatva, — azt mintegy a hatósági u.n. hivatalos szervek sorába állították.

Egészen természetes, hogy városunk is, mint ipari város, — minden eshetőséggel számolva — fokozottabban kell, hogy megelőző előkészületeket tegyen és alaposan tájékozódjék a lakosság elhata-

rozásai, a védekezéssel kapcsolatos megmozdulásai és lakásváltásai felől. — Más szóval mondva, el kell mindenkinek készülni a legrosszabbra is és így eközben arra is, hogy a sérüléseket elkerülendő: aki teheti, — a rendes lakását elhagyva, — vidékre, — a kevésbé veszélyeztetett minősülő területre távozik. De ez sem történelmi az ezerfelé szétágazó egyéni tetszés szerint, ami zűrzavart okoz éppen akkor, amidőn a légifegyvermezteben rendnek kell lennie s azért már előre meg kell szervezni és csoportokba osztani az e tekintetben figyelembe vevető lakosságot.

A betegek, aggok és gyermekek másol, a dolgozók külön, a hatósági tevékenykedők ismét másutt csoportosítandók úgy, ahogy a rend és a szükség kívánja.

Most az első alkalom az, amikor a hatóság az ezen irányban is szükséges

MEGNYILT

Fő-utca 80. szám alatt (Bodó-féle ház, az állomással szemben), uri divat és sajátkészítési férfi és fiú ruhákkal, szövet-, belés-áru és szabókellékekkel kibővítve

uriszabóságom.

Ebben a szakmában szerzett hosszú tapasztalataim alapján, módomban lesz a n. b. vásárlásait szolid szabott árak mellett, teljes bizalommal biztosítani. Mindenkor a legnagyobb készséggel szíves szolgálatára ajánlom magamat.

Kiváló tisztelettel: HETTICH PÉTER uriszabó.

tudnivalókat összeírta s majd évenként megismétli, mert mi sem természetesebb, mint az, hogy a lakosság soraiban egy év alatt is igen nagy változások történnek születés és elhalálozás, ki és beköltözés, munkabeosztás stb. következtében s azért a néphullámzást állandóan nyilván kell tartani.

Nagy örömmel láttuk, hogy a lakosságot a Légoltalmi Liga szerveinek útmutatásait készséggel teljesítette s igyekezett a szervezésnek komolyan meginduló munkáiban segítségére lenni.

Amikor ezt halljuk, hogy a derék finnek városait kegyetlenül bombázó szovjet légi támadások csak igen jelentéktelen veszteséget okoztak a polgári lakosság

soraiban: akkor azt a magunk javára igyekezzünk azzal a tudattal hasznosítani, hogy mindezek abban lelik magyarázatukat, hogy a védekezés módzataira már jó előre felkészültek és a kevésbé veszélyeztetett területeket, az ideiglenes áttelepítésekkel használták ki. Az ellenség bombái csak hült helyeit találták a keresett célpontok lakóinak, akiknek pedig ott kellett maradniuk, azok gondoskodtak maguknak megfelelő óvóhelyekről.

A leghatékonyabb orvosság és védekezés tehát a szervezettség, az előre látás, a hidegvér és nyugalom s a megelőzés munkájában sohase álljon be szünet, legyünk mindig és szüntelenül résen:

A nagy hó,

mely országszerte annyi bajt s kellemetlenséget okoz, az örvendtes sporteseményeken kívül, bizony Salgótarjánban és vidékén is erősen érezteti hatását. Sok helyen zudul az utcán járó-kelők nyakába kisebb-nagyobb hólavina, másol meg a háztetők roskadoznak a rájuk nehezülő hótömegek sulya alatt. Legnagyobb kár érte eddig Kazár róm. kat. plébánia-templomát, mely a ránehezülő hótömegek sulya alatt beszakadt és most pusztulással fenyegeti a templom egész menyeretét és az orgonát, melyekben már eddig is nehezen helyrehozható károkat okozott.

A felhalmozódott és nagynehezen eltakarítható hótömegek, hósáncok és hógarmadák miatt, városunk utcái és házai teljesen szokatlan képet mutatnak. Érdekesnek, sőt talán szépnek is mondhatnánk őket, ha annyi sokféle kellemetlenséggel nem járnának együtt. Amatőr fényképezésnek minden esetre jól tennék, ha minél több részletet örökítenének meg a behavazott Salgótarjánból. Ha nem is lehet belőlük elraktározni a nyári kánikula és szárazság idejére, legalább fényképekben gyönyörködhesünk majd — a várva várt melegebb időkben!

Farsang után.

Ürül az utolsó pohár
Halkul a karneváli zaj
Fakul a színes kártyavár
Elcseng az utolsó kacaj.

Csillogott körülöttünk a hó
Szívünkben jövedv hegedült
S mint egy színes papírhajó,
A vidám farsang elrepült.

Mulandóság nagy tengerén
Imbolyogva tűnt tova,
S ránk virradt a zord valóság
Józan, hideg hajnala.

Átmulatott vig éjszakák
Emlékei itt maradtak:
Pezsgőfoltos selyem ruhák,
S rongyai egy cifra maszknak.

Színes farsang-papírhajók
Egyre messzebb távolodnak
Új tavaszok hajnalodnak,
Napok telnek... évek mulnak...

Pataky István.

Olcsón kiadó, irodának, varrodának műhelynek világos helyiség. Karancs utca 7. a mozi mellett.

származása oklevelekben. Bpest. 1937. Kapisztrán-nyomda, Vác, 126 oldal.)

A mátraverebélyi ősrégi csucsives templom 1403-ban elhalt építője még ma is épségben levő, hollós cimerű síremlékének tanúsága szerint, ez a György fia Péter erdélyi alvajda volt. L. Ulászló 1441-ben kelt oklevele szerint az ő fia az a János, aki nem más mint a magyarság, sőt az egész kereszténység nagy hőse: Hunyadi János, Magyarország kormányzója! Ezt a feltűnő megállapítást Fr. Lénárd sok adattal támasztja alá és elvetvén az eddigi téves teóriákat, leszögezi: Hunyadi János izig-vérgis magyar és ennek a „de Vereb” vagyis Verebélyi-családnak a szülőtte, nevezetesen György fia Péternek, — az erdélyi alvajdának — a fia.

Ebből tehát az az érdekes tény derül ki, hogy Mátyás király apja Salgótarján vidékéről származik! Sőt Fr. Lénárd szerint bizonyos az is, hogy a „verebélyi vajda”, Péter fia János („filius Vajvodae de Verebel”, a későbbi Hunyadi János), atyjának halálakor, 1403-ban csak 16—17 éves ifjú lehetett és mint apátlan anyátlan árva, 3 fiú és 4 leány testvére mellett, nem sokat kaphatott a családi vagyonból. El is tűnik nyomtalanul vidékünkéről. Katona lesz Erdélyben, atyja működési sinterén; de felbukkan I. Ulászlónak 1441. évi március 12-én, a hadbamenetnél, Márványkőnél kiállított oklevelében, amikor ezen János érdeméért, hűségéért, és szolgálataiért

ő általa és ő érte (I) testvérének: Boldizsárnak és fiának Györgynek adományozta a külsőszolnokmegyei Sápót.

Fr. Lénárd szerint bizonyos, hogy a Vajda fia: (Hunyadi) János 1451-ben és ennek fia Mátyás király 1461 szept. ben, szintén meglátogatták a Szentkutatót és a Szent-László-forrásokat, de látogatásuk emlékét elfödte a holló szárnyaival lebegő zordon enyészet pusztító ereje.

Ugyanakkor azonban följegyezi a történelem is, hogy Mátyás király nemcsak a közeli Szentkutatót, de a Salgótarjánal társzomszédos Zagyvafő váránál is megjelent és ostrom alá vette az ország legelő cseh-husitákat. Ugyanis a nagyérdemű Mocsáry Antal 1826-ban azt írja „Nemes Nógrád vármegyének történelmi geogr. és statiszt. Esmertetése c. nagyértékű könyvében (III. köt. p. 238—39.).

„Hogy Zagyva várát régente a Csehek birták, azt Bonfin is bizonyítja és hogy ezt Corvinus Mátyás ostrom által elfoglalta, az is bizonyos; ezen szavakkal fejezi ki állítását az említett tudós író (Decade III. L. X. pag. 529.): „Superant et alia Praesidia, quae (p. 239.) Bohemos adhuc Hungariae cedere non patiebantur. Haec non multo post Mathias in ditionem suam prorsus redegit. Namque Rimaszécsum, Zirchietum, Zagyriaphoon, Salgon, et nonnulla alia partim vi, partim ex ditione cepit.”

„Hogy ezen nevezetek hibásan adatnak elő, azt minden, aki Magyar Ország történelmét olvasta, észre veheti; mert

azok alatt Rimaszéc, Zagyva és Salgó várát kell értenünk. Némelyek Zagyvafőnek is nevezték ezt, minthogy ennek a határában van a Zagyva folyójának a forrása.”

„Ezen vár történetét a régebbi idők re nézve nagy homály borítja.” (Nekem egy szép tokos bronzvadász-lelet és a három gyűrű-alaku és ma is teljesen ép sáncok alapján, sikerült kimutatnom, hogy a középkori kővár eredete még a bronz és a kelta vaskorszakba nyúlik vissza! Dr. D. B.) „Az bizonyos, hogy midőn ezt Mátyás király személyesen ostrom alá vette, akkor ő a várból egy szerencsétlen kéz-ivból bortsott sebes nyíl által sebezte felett véletlenül megsebesített, mely sebe miatt annyira felindult, hogy addig el nem állott az ostromtól, míg ezen várból a Cseheket ki nem űzte, a várat pedig maga hatalma alá vevén, széljel nem hanyatta.”

Egészen másképp mondja el az esetet a nem jól értesült, vagyis Mocsáry adatait nem ismerő Ruttkay Sándor 1887-ben, illetőleg írja le 1902-ben (Salgóvár és Salgótarján, Losonc, 1902., p. 6—7.) Szerinte Mátyás kemény fegyvere egy csapással elfoglalta a cseh rablótól Salgó várát (I) s megállván a szirt fokán, elbámulta őt az alantfekvő őstekintetű vadon. Még láthatók itt jobbról a völgy mélyén a király kedvenc vadászakastélyának omladéka. Ide járt ki, mikor országglási gondjai engedték s heteket töltött itt egy buzamban, hajszolva a nemes vadat.”

„A népmonda azt regéli — írja tovább Ruttkay, — hogy egyszer a király a vadászatról fáradtan, kastélya ablakából kihajolva merengett az alkonyi fénytől elvarázsolt bűbajos táj felett. Egyszerre nyílsüvöltés csap el füle mellett. A király riadva tér magához. Mi volt ez? Ügyetlen kérdező kószáló nyila-e, vagy orvátámadó elhibázott lövése?”

A király vitézei nyomban fegyverre kapva, meghajtották az erdőt és csakhamar elcsípték a tettest. Kóbor martalóc volt, Giskra állítólagos bérence. Mátyást ez az eset annyira felháborította, hogy örökre elhagyta e vidéket s a vadászakastélyt romba döntette. Sokszor fel lett kutatva azóta már a zagyvai kastély omladéka s találtak ott nem egyszer Mátyás korára való leleteket: kelevért, nyilat, pénzt, ékszer, edényt.” (Vajjon hová lehetek ezek? Milyen jó volna, ha megőrizték volna s így azok bekerülhetek volna az azóta létesült Salgótarjáni Múzeumba?)

Dicső Mátyás királyunknak Salgótarján közvetlen közelében véghez vitt nevezetes hadi tettét, vagyis a csehek fölötti zagyvafői győzelmét emléktáblával kellene megjelölni a romokban heverő vár alatt emelkedő árpádkori templom — Salgótarján fillája! — falában. Meltán megérdemli, mint ahogy Petőfi is megérdemelte a salgóvári emléktábláját 1923-ban. Önmagát is megbecsüli az, aki nagyjai emlékét megbecsüli!

Dr. Dörnyay Béla.

Hírek és különféle

FELHÍVÁS. Kormányzónk országglásának 20-dik évfordulóján: március 1-én városunk minden templomában hálaadó istentisztelet lesz. - A város polgármestere felkéri a város közönségét, hogy ez alkalomból a házakat felloboogózní sziveskedjenek!!

Áthelyezések. Dr. Molnár Károly rendőrfogalmazót Kassára s helyette dr. Zágonyi Géza r. fogalmazót Salgótarjánba helyezte a belügyminiszter.

Kormányzó Urunk Ötömértósága országglásának 20 esztendő s fordulója alkalmából az evangélikus egyesületek, az Evangélikus Nőegyletek vezetésével február 29-én csütörtökön 6 órai kezdettel a kulturházban hálaünnepélyt tartanak, amelyről a hálás alattvalói hó dolat nyilváníttással keresik fel írásban Kormányzó Urunkat. Az ünnepséget tea követi. Az estély tiszta jövedelmét a Horthy Miklós repülőalap javára ajánlják fel. Az érdeklődőket hazafias szeretettel látja vendégül a Rendezőség.

A m. kir. ÁLL. kereskedelmi iskolától Tettamanti Béla a fővárosi kereskedelmi iskolánál nyert felvételt. — Salgótarjánba a kereskedelmi iskolához Krupa Pál, a gimnáziumhoz dr. Mollay Károly tanárok neveztek ki.

Bőjti est. Az evangélikus egyház március 3-án este fél 7 órai kezdettel, bőjt IV. vasárnapján vallásos estét rendez, amelyen Kuszy Emil losonci tb. főesperes fog előadást tartani a kísérő műsor keretében.

Kézimunkakiállítás. A Hunyadutcai bányatársulati elemi iskolában, az iskolán kívüli népművelés keretében kézimunkatanfolyam volt november 1-től február 17-ig. A tanfolyamon résztvevő huszonhat bányatelepi asszony és felnőtt leány, akik összesen háromszáz különféle munkadarabot készítettek el a tanfolyam ideje alatt. Ezeket a munkákat február 17 és 18-án, szombaton és vasárnap kiállították s az érdeklődő nagyszámu közönség jóleső örömmel látta a munkásszonyok és leányok szebb és magasabb értelmiség felé való törekvését. Női, férfi és gyermek fehérneműk, nőikötnyek, házi és gyermekruhák izléses és divatos kivitelben sorakoztak fel az asztalokon, tarkítva a magyaros himzésű terítőkkal és divánpárnákkal. A szombat délutáni megnyitáson résztvevő Korompay Lajos m. kir. bányügyi főtanácsos, bányaiigazgató, Traum Péter esperes-plébános, a helybeli nőegyletek vezetőségei és nagyszámu közönség, akik nagy elismeréssel nyilatkoztak a tanfolyam értékes teljesítményéről és a tanfolyam vezetőjéről: Mártonné Bechine Ilona bányatársulati tanítónőről, aki a tanítói hivatás igazi felismerésével és fáradhatatlan szorgalmu kötelességtudással immár harmadéve rendezi meg ezeket a tanfolyamokat és fejleszti az egyszerű munkásszonyok és leányok gyakorlati és szép íránti érzékét. (—ány.)

A városi közgyűlés referációját és egyéb közleményeket anyagtorlódás miatt jövő számunkban közöljük. Szerk.

V. L. Legközelebb hozzuk. Szerk.

V. B. A beküldött cikket a jövő számban közöljük. Szerk.

Háziasszony jegyezze meg; a Henko szappant takarít meg!

A szappant csak lágy vízben lehet teljesen kihasználni. Negyedórával a mosóoldat elkészítése előtt keverjünk el a mosóvízben néhány marok Henko-t. Ez tökéletes, lágy vizet ad és teljesen közömbösíti a szappanpusztító, káros meszet.

GYÁRTJA: PERSIL MŰVEK, BUDAPEST

Henko

A nő nemzetvédelmi feladatai

előadásorozatból lapunk zártáig a második és harmadik előadás folyt le az elsőhöz hasonló nagy látogatottság mellett. A második február 17-én, szombaton volt, melyet Horváth Károlyné nyitott meg, majd Szabó Dezső ref. lelkész foglalta el az előadói széket és megkezdte előadását „A magyar nő háborus szolgálatainak történelmi példája” címen. Nagyszerű előadókészséggel sorakoztatta fel a magyar történelem hősnőinek vázlatos életrajzát s így buzdította női hallgatóit: „Ime, a sok nagyszonyaink közül csak egynek állítottam magunk elé, kiket a magyar történelem megörökített. Példák ők a mai kor magyar asszonyainak, különösen ma, amikor ezeréves hazánk nehéz harcát vívja: Élni vagy meghalni! Ezek a nagy lelkek szólnak ma a magyar édesanyákhoz: Akarjátok e, hogy a ti fiaitok és leányaitok ne legyenek olyan modern, erőtlén, habozó, szélben ingó nádszálak, ne legyenek mosolygó divatbabák, hanem legyenek erősek, bátrak, hogy legyen az ő akaratuk olyan, mint a gránitszikla, erkölcsük tiszta hófehér, mint a lilium, legyenek üdék és frissek, mint májusi hajnalon az orgonavirág. Ha akarjátok, úgy tanítsátok meg őket arra, hogy lelkükön nem szabad a legparányibb foltot sem megtűrni. Ha ezt megértetik velük, ha vérükbe oltjátok magasabb rendeltetésük tudatát, akkor már megnyitjátok előttük a magyar boldogsághoz vezető utat.”

Értekes előadását a következő kérdés-felelettel zárta: „Milyen legyen az új női magyar típus? A mai magyar női lélekben legyen benne Emese álma, Gizella szorgalma, Szent Margit aszkézisa, Szent Erzsébet szolgálata, Szilágyi Erzsébet hősiessége, Kanizsa Dóra kegyelele, Bátor Anna harcvágya, Lorántffy Zsuzsanna erkőcse, Zrínyi Ilona hitvesi hűsége, Bethlen Kata hite s végül az új női típusnak uralkodó vonása, a lelkiség. Mert csak így nevelhetnek hazánknak vitézeket és hősokeket. Ez biztosíthatja ezeréves hazánk fennmaradását.

Utána Réfi László gimn. tanár a magyar nyelv tisztaságának védelméről tartott előadást. Nagy vonásokban vázolta, mily sok idegen szó, kifejezés és szólás-

mód van a magyar nyelvben s ideje volna már annak, hogy az idegen elemek nyelvünkbe özönlésének a társadalom útját állja s a felesleges idegenséget beszédéből kiküszöbölje. Az idegen szokat jó nyelvkönyvek, szótárak segítségével könnyen nélkülözhetjük, de nehéz az idegen kifejezésekre és szólásokra ráismernünk. Ahhoz, hogy nyelvünk kifejezésekben és szólásmódokban megmagyarosodjék s megtisztuljon, bizony tanulnunk kell és szorgalmasan hallgatnunk nyelvi rádióelőadásokat. A jó nyelvérzék pedig eredeti magyar írók műveinek olvasása fejleszt, nem pedig az idegen nyelvű regények sokszor rossz fordítása. A rossz fordításoktól őrizkednünk kell, mert ezek melegágyai a magyartalanságoknak.

A harmadik előadást február 20-án,

kedden dr. Förster Kálmánné Mansz. elnök nyitotta meg, melyen Traum Péter r. k. esperes-plébános: „Nemzetvédelem és nemzeti hagyományok megőrzése”, Tóth Erik kir. járásbíró: „A nő magánjogi helyzete” és Dr. Csengődy Lajos evang. esperes: „A nemzeti eszme szolgálata a házasságban és a családban” címen tartottak rendkívüli nivós, a mindkét nembeli hallgatókat teljesen lekötő és lelkiileg átformáló előadást. Kézirat hiányában nagy sajnálatunkra még csak vázlatokat sem adhatunk belőlük.

A pénteken, február 23-án tartott előadásról lapzárta miatt jövő számunkban fogunk beszámolni.

Legközelebbi előadás február 27-én, kedden lesz, amikor Dr. Jánossy Ödön rendőrkapitány: „A nő szerepe a háborus rendfenntartásban”, Tarnay Kálmán gyáriigazgató: „A nő a légoltalom szolgálatában” és Kovács Zoltán százados: „A nő hivatása a honvédelem szolgálatában” címen fognak előadni. (—ány.)

Halálos baleset.

Varga Gyula Somlyóbányatelepi üzemi altiszt f. hó 19-én reggel oly szerencsétlenül csuszott meg az iparvágány sinijén, hogy hanyaltvágódva, koponya repedéssel szörnyet halt.

Az 5 gyermekes, szorgalmas, hithű és hazafias gondolkozású 45 éves altiszt tragikus esete a társadalom nagy rétegeiben keltett osztatlan részvéte.

Temetése, mely a bányaravatalozóból volt, régen látott tömeget mozgalt meg.

A bányaiigazgatóság képviselőjében több tisztviselő élén megjelent Moticska Nándor bányügyi tanácsos, ott volt az altisztek, a munkásság bányászuniformisok, a Kath. Kőr küldöttsége és dalárda, mely babérkoszorút helyezett a ravatalra és más módon is igyekszik szeretetét a gyász-baborult családdal szemben leróni.

A temetési szertartáson a kath. kőri dalárda énekelt.

Nem maradt szem szárazon, amikor a jó és jámbor lelkű, összetört feleség és 5 gyermeke a koporsót körülvette.

A megboldogult 5 testvére, akik mind hűséges, értékes alkalmazottai a bányavállalatnak, mind ott zokogtak családjakkal együtt a ravatalnál.

A temetőben a pap imája után Szilka János vajúr a somlyói kat. kőr; Bíró Lajos a temetést végző lelkész a kath. Kőr és dalárdája; Telek József vajúr a munkásság és munkatársak nevében bucsuzott a mindenki által szeretett Varga Gyulától.

A kath. kőri dalárda (Csanády Miklós karnagy vezetésével) és a forgácstelepi kat. vegyeskar gyászdalai után egy cigányzenekar, majd a bányazenekar gyászindulója fejezte be a nagy és mély részvét mellett lefolyt temetést.

Tűz. F. hó 19-én hajnali 3 óra tájban 23 fokos hidegben ébresztette fel az üveggyár és a városba szóránja a lakosságot. Az üveggyár egyik üzemi helyiségének tetőzete gyulladt ki. A gyorsan kivonult tűzoltóság csaknem tehetetlen volt a befagyott kutak és tömlőbe fagyott víz miatt, de a felváltva felmelegített tömlők és kézihajtányú fecskendőkkel másfél óra alatt mégis sikerült kitű-

nő tűzoltóságunknak Czirbesz István parancsnok irányítása mellett, a veszedelmes tetőtűzet eloltani.

Előlépés. A pénzügyminiszter dr. Csillagh József bányahatósági főbiztost bányahatósági tanácsossá léptette elő. — Csillik Ernő s. hivatali főtisztet ugyanakkor segédhivatali igazgatóvá. Gratulálunk!

Előadás. Dr. Berdin Kálmán székesfővárosi ügyvéd, a Mediterrane munkaközösség igazgatója f. hó 17-én d. u. 6 órakor az acélgyári olvasóegylet helyiségében; este 8 órakor pedig a Hirschgyári olvasóköriben tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást az „olasz korporációs állam” címmel. Az előadást az acélgyárban Karattur Antal, a Hirschgyárban Tarnay Kálmán igazgatók vezették be meleg, szociális lélekre valló szavakkal.

Az álom-revű-ről írt multheti beszámolóinkból két ügyes szereplő, Schlesinger Pigi és Sztanek Erzsébet neve ki-maradt. Ők is megérdemelt részesei voltak a sikernek. — Az esten előadott Faust jazzátírat pedig Lovász György értékes és zenei ötletekben gazdag műve volt. B. I.

A Hungária Villamossági R.T.
üzletiessel meghívja áramfogyasztóit
a Katholikus Kőr nagytermébe, a

villamos bemutató

megtekintésére.

Nyitva f. hó 18-tól március 2-ig
naponta délután 2 órától 9-ig.
BELÉPŐDIJ NINCŚ!
Okvetlen nézze meg!

Tisztelettel értesítjük a Salgótarján és vidéke közönségét, hogy Borbély és Fodrász üzleteinket 1940 március hó 11-től HÉTFŐI NAPON

egésznap zárva tartjuk

azon oknál fogva, hogy az alkalmazottainknak a hatvanhat órás heti munkabeosztást megadhatnánk, ami hatóságilag kikötelező. SALGÓTARJÁNI BORBÉLY ÉS FODRÁSZ SZAKCSOPORT.

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók február 25-én, vasárnap kettő, illetve három előadásban bemutatják Karl v. Stiegler nagysikerű bohózatát: NONO, LASSABAN A CSÓKKAL. A Budapesti Hungaria filmgyárban készült eme világfilm főbb szereplői: Zoro, Huru, Lucie Englisch, Halmai Tibor, Sárossy Mihály, Rudolf Carl. A műsort kiegészíti: „Hektor gazdát cserél” c. kutyafilm, valamint a Magyar és Fox világfilmek.

A községek országos kongresszusa. Nagy érdeklődéssel tekintenek a falvak vezetői köré a községek Budapestén március 7.—8.-án tartandó III. országos kongresszusa elé, amelyen a falusi lakosság gazdasági kérdései külön szakbizottságban kerülnek megvitatásra. A falusi gazdák értékesítésének szövetkezeti megszervezése és a falvak közlekedési hálózatának teljes kiépítése, a piacokhoz való minél előnyösebb hozzáfutásuk érdekében folytatandó megbeszélések egészítik ki az agrárpolitikai programot, amelyet a községi kongresszus a közigazgatási javaslatokkal együtt a kormány és a hivatott tényezők elé tárt. A javaslatokat kiváló gyakorlati szakértők készítik elő és pedig a birtokkérdéseket Both Dezső gazdasági főtanácsos, az Országos Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója, az értékesítési javaslatokat dr. Wüschner Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatója, a közlekedési és piaci problémákat pedig vitéz Főrhéncz Sándor a kiváló aszódai főjegyző ismerteti.

Elkészült a Taracköz-aknaszlatinai vasutovon. Kárpátalja visszacsatolása után a kormány nyomban megindította a Taracköz-aknaszlatinai összekötő vasutovon megépítését, amelynek fontossága különösen nagy jelentőséggel bír Kárpátalja bekapcsolódásának szempontjából. A vasutovon már elkészült, végállomása a régi aknaszlatinai vasútállomás és megállóhelye az apszai utkeresztződésnél van. Az új vonalon már megindult a tehervonat közlekedés, másjára pedig az Államvasutak igazgatósága beállítja a menetrendbe is, ezzel egyidejűleg megindul a személyvonat-forgalom.

Huszonnégy keresztyén kereskedőt képezett ki az Országos Zöldmező Szövetség. Az Országos Zöldmező Szövetség a földművelési miniszter engedélyével január 22.-étől február 1.-ig tartotta az ország első szénakereskedői tanfolyamát, melyen az ország 11 vármegyéjéből 24 kisgazda vett részt. A 24 végzett hallgató a Zöldmező Takarmányértékesítő Szövetkezet keretében fog működni és hat havi gyakorlati munka után, miután bezonyították rátermettségüket, kapják meg a szénakereskedői tanfolyam bizonyítványát.

Arcápolásnál nélkülözhetetlen:

Bubi krém

az arcbőrt fehérre, simává teszi

Bubi szappan

az arcbőrt tisztítja.

Bubi arcszesz

pattanást szünteti, zsirtalanít.

Bubi puder

az arcbőrt megvédi a változó időjárástól.

Kapható:

SZÜCS RÓBERT

Gyógyszertárban, Salgótarján

A hadigazdálkodás kérdései.

A hadigazdálkodás feladata a háború tartama alatt úgy a haderő, mint a polgári lakosság ellátásának biztosítása. E feladat megoldása körültekintő eljárást igényel, mert a hadiszükségletek, a békeszükségletekkel szemben, erősen megnövekednek, minőségben is megváltoznak.

A mai hadiszükségletek nagyságáról megközelítő képet alkothatunk a hadviselő nemzetek háborús kiadásairól beszámoló hírekből. Legutóbb pl. egy híradás a franciák napi hadi kiadásait közel egy milliárd frankra becsülte. Ez kevesen 75 millió P-nek felel meg. — Ha kerekén 4 millió embert számítunk a haderő kötelékében, csak mintegy 10 millió pengőt lehet számítani a békeélethez hasonló napi eltartásra, — mint élelmezés, elhelyezés stb.-re, — tehát napi 65 millió P. maradna olyan rendkívüli kiadásra, ami békében nincs meg, — mint a hatalmas mérvű lőszer, üzemanyag elhasználás, szállítások stb. Naponta ennyi rendkívüli kiadás francia viszonyok között is óriási erőfeszítést tesz szükségessé, — amire kényszer nélkül a gazdasági élet nem lenne kész.

A meglehetősen szabad keretek között mozgó békegazdálkodási rendszer nem lenne alkalmas ilyen hatalmas mérvű feladat megoldására. A békegazdálkodásnál a személyi érdek a legerősebb mozgató rugó. A vállalkozók tetszésétől függ, hogy termelési eszközeiket mikor, milyen célra és milyen mérvben használják fel. A tetszést az érdek mozgatja, — ha valamilyen ok miatt érdemes termelni, a vállalkozó belevág. A háborús szükségletek kielégítésének lehetőségét nem lehet ilyen egyéni tetszéstől függővé tenni.

A háború az állampolgároktól megköveteli, hogy szükség esetén életüket is feláldozzák. Emellett jogosan megkövetelheti az állam lakosaitól azt is, hogy gazdasági javaikkal is a nemzeti érdeknek megfelelő módon vegyenek részt a háborús gazdálkodásban s szükség esetén anyagi áldozatot is hozzanak, — egyéni érdekeiket a nemzet gazdasági érdeke alá rendeljék.

Ezt ma már minden állam megköveteli, — a háborús egyéni pénzszerzés lehetőségének pedig ma minden állam gátat vet.

A hadigazdálkodásnak a háborús ellátás megalapozásához nagyban rögzíteni kell a haderő és a polgári lakosság ellátási szükségleteit bizonyos időpontokra, — pl. egy hónapra, egy évre alapozva. E szükségletet a rendelkezésre

álló készletekkel és egyéb utánpótlási lehetőségekkel összevetve kell a háborús ellátás lehetőségét és anyagi követelményeit megállapítani. Az összevetés eredménye minden államban körülbelül csak azt adhatja, hogy a háború időtartamának bizonytalansága miatt, a legtöbb anyaggal, a hadicél érdekében még megengedhető, legmesszebbmenő takarékoság szükséges. A nyersanyagok, élelmi készletek stb. anyagok rendesen korlátozott mennyiségűek s utánpótlásuk is korlátozott, a gyártási teljesítőképességek is határoltak, — ezért takarékoskodni kell.

A takarékoság megkívánja a szükségletek s azzal a fogyasztás szabályozását, továbbá az ipari teljesítőképességek, a háborús cél érdekében leginkább szükséges anyagok gyártására való felhasználását. A békegazdálkodási rend mellett ilyen megkötött fogyasztás és termelés nem lehetséges.

A polgári lakosság ellátásánál a takarékoság a békeszükségletek alapos minőségi és mennyiségi felülbírálatát és megrostálását kívánja meg. E szükségletek közül a hadigazdálkodás csak azoknak a kielégítését engedheti meg, amelyek vagy az életfenntartáshoz nélkülözhetetlenek, vagy ha nem olyanok, előállításuk valamely lényegesebb egyéb anyaggal való ellátás hátránya nélkül történhet. A polgári lakosság részére az erős gazdasági megszorítást jelent, a békeélet gazdasági szabadságával szemben. Ennek kedvezőtlen lelki visszahatása van, amely egyénenként változóan, annál inkább mutatkozik minél jobb viszonyokhoz volt valaki szokva a békeéletben. A megfelelő felvilágosító nevelés feladata e lelki befolyás erősebb kifejlődését és az összeszempontjából való káros hatását megakadályozni.

A haderő ellátásánál a takarékoság követelményeként ugyancsak szükséges korlátozott anyagi ellátás lelki kibátást kevésbé eredményez, mert itt annak a fegyelem útját állja, — de a békeélettel szembeni különbség sem oly szembetűnő, mint a polgári lakosság jelentékeny részénél.

A magas erkölcsi készség, — amint azt számos háborús példa mutatja, — igen nagy anyagi nehézségeken segíthet át. Különösen anyagiakban gyengén álló nemzetnél az ilyen irányú erkölcsi nevelésnek fokozott jelentősége van. De nem lehet túl sokat az erkölcsre építeni, — mert van egy határ, ahol az anyag hiánya legyőzi az erkölcsöt. Ezt nem szabad a hadigazdálkodásnak megengednie.

széntermelésünk, viszont az elmúlt évben Csonka-Magyarországon 106,250,000 métermázsa szenet bányásztak. A kormány a növekvő szén szükségletre való tekintettel elhatározta, hogy újabb bányákat tárt fel. Különösen a borsodi szénmedencében mozdítják elő a szénfeltárást. Már az összes intézkedéseket megtették, hogy a 10 év előtt leállított öt borsodi szénbányát megnyissák. Ezek a bányák napi 20—25 vagon termeléssel fognak dolgozni. Ezzel az intézkedéssel egyidejűleg a jobbminőségű szén bányászatát is növelik. Ennek érdekében a Tata bánya melletti oroszlanói bánya napi termelését 19 vagonról 50—60 vagonra fejlesztik. A legújabb intézkedésekkel a bányák ki fogják elégíteni a szénfogyasztási szükségletet.

Magyar Asszony Kongresszus március 7.—12. A február hó 22.—28-ra tervezett nagyszabású Magyar Asszony Kongresszust elhalasztották. Az Egyesült Női Tábor úgy határozott, a szokatlanul kemény időjárásra, valamint a csökkenett vasúti forgalomra való tekintettel március hó első hetére halasztja a kongresszust. A Magyar Asszony Kongresszust tehát február hó 22.—28 helyett március hó 7.—12 között tartják meg változatlan programmal az előre jelzett 50 százalékos vasúti jegy biztosításával. A jegyzőkönyvek a Máv és az Ibusz jegyirodáiban, valamint az Egyesült Női Tábor központi irodájában (Budapest, Eszék-ut 6. III.) kaphatók.

GYÁRI ÚJ ÉS HASZNÁLT IRÓGÉPEK

KÉNYELMES FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL KAPHATÓK

VÉGH KÁLMÁN

KÖNYVESBOLTJÁBAN SALGÓTARJÁNBAN.

Meghívás.

A Salgótarjáni Hangya Szövetkezet évi rendes közgyűlését

március hó 3-án (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja az Ipartestület székházában, melyre a tagok az alapszabály 24. §. értelmében meghívottnak.

Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1940. március hó 10-én d. e. 11 órakor ugyancsak az Ipartestület székházában fog megtartatni és tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes lesz.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Az eredménnyel kapcsolatos rendelkezés.
5. Igazgatóság és felügyelőbizottság kiegészítése.
6. Indítványok.

1939. év végén a tagok száma 531, üzletrészeik száma pedig 5659. volt. Az év folyamán belépett 1 tag 19 üzletrészzel, kilépett 61 tag 281 üzletrészzel.

A felügyelőbizottság által felülvizsgált évi mérleg az üzlethelyiségekben kiügyesztetett és mindenki által megtekinthető.

Salgótarján, 1940. február 21.

Hirdessen

„A MUNKA”
politikai hetilapban!

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától.
2541/1940.

Alkalmazottak bejelentése az évi alk. ker. adó átányozása tárgyában.

Hirdetmény.

Felhívottnak a város polgárai közül mindazok, akik ipari, kereskedelmi, háztartási vagy egyéb alkalmazottat tartanak, hogy az 1940. évre szóló alk. kereseti adó kivétele, illetve annak átányozása céljából alkalmazottaikat a város adóügysztyánál beszerezhető nyomtatványokon legkésőbb február hó 20-ig jeleentsék be, mert annak elmulasztása esetén a K. H. Ö. 45. §-a értelmében 100 P-ig terjedő pénzbírsággal lesznek büntetve.

Salgótarján, 1940. február 12.

A polgármester helyett

Olay

v. tanácsnok.

A POLLO MOZGÓ

Február 24. szombaton 5, 7 és 9, 25. vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9, 26. hétfőn 5, 7 és 9 órakor

J U A R E Z

(Viva Mexico.) Habsburg Miksa mexicói császár drámai története. Híradó.

Február 28. szerdán 4, 6 és 8, 29. csütörtökön 4, 6, 8-kor

A sátn kutyája

Conan Doyle legizgalmasabb regénye filmen. Kiegészítő: Fox híradó.